

PATENTU VALDE

Adrese: Citadeles iela 7/70
Rīga, LV-1010
Telefons: 67 099 600

RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA TIESISKĀ AIZSARDZĪBA LATVIJAS REPUBLIKĀ

Profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena programma

1. Vispārīgie nosacījumi

1.1. Profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena programma (turpmāk – programma) izstrādāta saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 8. marta noteikumiem Nr. 146 “Noteikumi par profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu, tā uzturēšanas kārtību un profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena kārtību” un pamatojoties uz Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības jomā.

1.2. Programmā ietverti šādi galvenie jautājumi:

1.2.1. rūpnieciskais īpašums, tā vieta intelektuālā īpašuma tiesību sistēmā; rūpnieciskā īpašuma objekti, to tiesiskā aizsardzība un tiesību īstenošana – vispārīgie jēdzieni un termini;

1.2.2. Latvijas Republikas tiesību akti, kas saistīti ar rūpnieciskā īpašuma tiesisko aizsardzību, it īpaši:

- Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likums;
- Patentu likums;
- Ministru kabineta 2008. gada 1. aprīļa noteikumi Nr. 224 "Patentu un patentu pieteikumu noteikumi";
- Preču zīmju likums;
- Dizainparaugu likums;
- Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likums;
- Konkurences likums (it sevišķi V nodaļa "Negodīga konkurence");
- Komerccioslēpuma aizsardzības likums;
- Administratīvās atbildības likums;
- Administratīvā procesa likums – vispārīgie principi un jēdzieni; process, ciktāl tas skar procedūras Patentu valdē un Patentu valdes lēmumu pārskatīšanu;
- Civilprocesa likums, ciktāl tas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību, it sevišķi 30.² nodaļa "Lietas par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un aizsardzību" un 30.³ nodaļa "Atsevišķu kategoriju lietu izskatīšana rakstveida procesā";
- Ministru kabineta 2017. gada 8. augusta noteikumi Nr. 468 “Noteikumi par atsevišķiem muitas kontroles veidiem”;

1.2.3. starptautiskie līgumi un konvencijas, kuri attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesisko aizsardzību un kuru dalībvalsts ir Latvijas Republika, it īpaši:

- Parīzes konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību (turpmāk – Parīzes konvencija);
- Patentu kooperācijas līgums (Patent Cooperation Treaty, turpmāk – PCT), arī

PCT Reglaments;

- Konvencija par Eiropas Patentu piešķiršanu (Eiropas Patentu Konvencija) (turpmāk – EPK), arī Konvencijas par Eiropas patentu piešķiršanu īstenošanas Reglaments;
- 2000.gada 17.oktobra Vienošanās par Konvencijas par Eiropas patentu piešķiršanu 65.panta piemērošanu (Londonas vienošanās)
- Budapeštas līgums par mikroorganismu depozītu starptautisku atzīšanu patentu procedūrā (turpmāk – Budapeštas līgums);
- Preču zīmju līgums (Trademark Law Treaty, turpmāk arī – TLT), arī Preču zīmju līguma Noteikumi;
- Singapūras līgums par preču zīmēm (Singapore Treaty on the Law of Trademarks, turpmāk – Singapūras līgums), arī Singapūras līguma Reglaments;
- Madrides nolīgums par zīmju starptautisko reģistrāciju (turpmāk – Madrides nolīgums) un Madrides nolīguma par zīmju starptautisko reģistrāciju protokols (turpmāk – Madrides protokols), arī Madrides nolīguma par zīmju starptautisko reģistrāciju un Madrides protokola kopīgais reglaments;
- Nicas Nolīgums par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām (turpmāk – Nicas nolīgums);
- Hāgas vienošanās par dizainparaugu starptautisko reģistrāciju 1999. gada 2. jūlija Ženēvas akts (turpmāk – Hāgas vienošanās Ženēvas akts); arī Hāgas vienošanās 1999. gada akta un 1960. gada akta kopīgais reglaments;
- Lokarno nolīgums par dizainparaugu starptautiskās klasifikācijas izveidošanu (turpmāk – Lokarno nolīgums);
- Līgums par intelektuālā īpašuma tiesību aspektiem saistībā ar tirdzniecību (TRIPS līgums) – Marakešas līguma par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu Pielikums 1C;

1.2.4. Eiropas Savienības tiesību akti, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesisko aizsardzību, it īpaši:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2436 (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (pārstrādāta redakcija) (turpmāk – Direktīva Nr. 2015/2436);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi (kodificēta redakcija) (turpmāk – Regula Nr. 2017/1001);
- Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/625 (2018.gada 5. marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1001 par Eiropas Savienības preču zīmi un atceļ Deleģēto Regulu (ES) 2017/1430;
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/626 (2018.gada 5. marts), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/1001 par Eiropas Savienības preču zīmi, un atceļ Īstenošanas regulu (ES) 2017/1431;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/71/EK (1998. gada 13. oktobris) par dizainparaugu tiesisko aizsardzību (turpmāk – Direktīva 98/71/EK);
- Padomes Regula (EK) Nr. 6/2002 (2001. gada 12. decembris) par Kopienas dizainparaugiem (turpmāk – Regula Nr. 6/2002);
- Komisijas Regula (EK) Nr. 2245/2002 (2002. gada 21. oktobris), ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem, ar grozījumiem (turpmāk – Regula Nr. 2245/2002);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/44/EK (1998. gada 6. jūlijs) par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā (turpmāk – Direktīva 98/44/EK);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 469/2009 (2009. gada 6. maijs) par papildu aizsardzības sertifikātu zālēm (kodificēta versija) (turpmāk – Regula

Nr. 469/2009); agrāk – Padomes Regula (EEK) Nr. 1768/92 (1992. gada 18. jūnijs) par papildu aizsardzības sertifikāta izstrādi zālēm;

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1610/96 (1996. gada 23. jūlijs) par papildu aizsardzības sertifikāta ieviešanu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem (turpmāk – Regula Nr. 1610/96);
- Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 1257/2012 (2012. gada 17. decembris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi (turpmāk – Regula Nr. 1257/2012);
- Padomes regula (ES) Nr. 1260/2012 (2012. gada 17. decembris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, ciktāl tas attiecas uz piemērojamo tulkošanas kārtību (turpmāk – Regula Nr. 1260/2012);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/48/EK (2004. gada 29. aprīlis) par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (turpmāk – Direktīva 2004/48/EK);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 608/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par muitas darbu intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanā un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1383/2003.

1.3. Profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena (turpmāk – eksāmens) pirmajā daļā patentpilnvarnieka pretendents rakstiski izpilda praktisko uzdevumu katrā specializācijā, kuru tas norādījis savā iesniegumā eksāmena kārtošanai, atrisinot attiecīgu prakses jautājumu (kāzusu). Atbildei jāietver uzdevumā aprakstītās situācijas analīze un attiecīgi pretendenta ieteikumi rūpnieciskā īpašuma objekta pieteicējam (īpašniekam). Uzdevums specializācijā „patenti” var ietvert, piemēram, patenta pretenziju sastādīšanu atbilstoši aprakstītajiem apstākļiem.

1.4. Eksāmena otrās daļas katra biļete ietver teorētisko zināšanu jautājumus, kas attiecas uz izgudrojumu, preču zīmju un dizainparaugu aizsardzības materiālajām un procesuālajām normām Latvijas Republikā, kā arī uz attiecīgajām starptautisko konvenciju, līgumu un Eiropas Savienības tiesību aktu pamatnormām. Pretendentam jāatbild vismaz uz diviem teorijas jautājumiem katrā specializācijā, kuru tas norādījis savā iesniegumā eksāmena kārtošanai.

1.5. Praktiskie uzdevumi un biļešu jautājumi attiecas uz tām Latvijas Republikas likumu, starptautisko līgumu un Eiropas Savienības tiesību aktu sadaļām, kuru zināšana nepieciešama patentpilnvarnieka profesionālās darbības veikšanai attiecīgajā specializācijā.

2. Eksāmena programmas saturs

2.1. Rūpnieciskais īpašums, tā vieta intelektuālā īpašuma tiesību sistēmā; rūpnieciskā īpašuma objekti, to tiesiskā aizsardzība un tiesību īstenošana – vispārīgie jēdzieni un termini.

2.2. Latvijas Republikas rūpnieciskā īpašuma likumi.

Rūpnieciskā īpašuma tiesiskā aizsardzība un tiesību realizācija Latvijas Republikā: izgudrojumu aizsardzība, dizainparaugi, preču zīmes, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, aizsardzība pret negodīgu konkurenci.

Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas jēdziens, reģistrācija un aizsardzība.

Patentu valde – tās pamatzdevumi un kompetence, Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome.

Izgudrojuma, dizainparauga, preču zīmes jēdziens.

Izgudrojuma patentspēja. Izgudrojuma objekts. Preču zīmes reģistrācijas priekšnoteikumi: absolūtie un relatīvie pamatojumi reģistrācijas atteikumam vai atzīšanai par spēkā neesošu.

Dizainparauga tiesiskās aizsardzības priekšnoteikumi. Neaizsargājami objekti patentu, preču zīmju, dizainparaugu jomā.

Patenttiesību subjekti. Tiesības uz dizainparaugu vai preču zīmi un šo tiesību subjekti.

Izgudrotāja un dizainera personiskās tiesības; tiesību uz patentu vai tiesību uz dizainparaugu atzīšana.

Izgudrojuma patentpieteikums un tā izskatīšana. Dizainparauga vai preču zīmes reģistrācijas procedūra. Pieteicēju pārstāvības kārtība Patentu valdē. Pieteikumā iekļaujamie dokumenti. Patenta pieteikuma sastādīšana. Izgudrojuma vienotība. Viena dizainparauga pieteikums un komplekss (ES tiesību aktu latviskojumos: kombinēts) dizainparauga pieteikums. Rūpnieciskā īpašuma objektu prioritāte, tās veidi. Pieteikuma iesniegšanas noteikumi; grozījumu un papildinājumu iesniegšanas kārtība. Pieteikuma sadalīšana. Iespējamās procedūras noteikto termiņu neievērošanas gadījumos. Pieteikuma iepriekšējā izskatīšana. Pieteikuma izskatīšana pēc būtības (ekspertīze). Patenta piešķiršana, preču zīmes, dizainparauga, reģistrācija. Patentu valdes kompetence un pieteicēja tiesības un pienākumi pieteikuma izskatīšanas procesā.

Apelācijas par Patentu valdes lēmumu pamatojums, tās iesniegšanas un izskatīšanas kārtība. Iebildums pret patenta izsniegšanu, dizainparauga vai preču zīmes reģistrāciju, iebilduma pamatojums, tā iesniegšanas un izskatīšanas kārtība un īpatnības. Pieteicēja, patentpilnvarnieka, iebilduma iesniedzēja tiesības un pienākumi apelāciju un iebildumu izskatīšanā Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē. Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes lēmuma apstrīdēšanas (pārsūdzības) kārtība.

No patenta, dizainparauga, preču zīmes vai pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas reģistrācijas izrietošās tiesības. Izņēmuma tiesību būtība un apjoms. Izņēmuma tiesību ierobežojumi. Rūpnieciskā īpašuma objektu aizsardzības termiņi un nosacījumi. Patenta spēkā uzturēšanas un reģistrāciju atjaunošanas noteikumi.

Patents, dizainparauga vai preču zīmes reģistrācija kā īpašuma objekts. Izgudrojuma, dizainparauga, preču zīmes izmantošana; licenciāra un licenciāta tiesiskās attiecības.

Patenta, dizainparauga vai preču zīmes reģistrācijas īpašnieka izņēmuma tiesību pārkāpumi. No patenta, dizainparauga vai preču zīmes reģistrācijas izrietošo tiesību aizsardzība. Strīdu izskatīšana.

Īpaši noteikumi, kas attiecas uz starptautisko patentpieteikumu saskaņā ar Patentu kooperācijas līgumu (PCT). Īpaši noteikumi Eiropas patenta attiecināšanai uz Latvijas Republiku. Eiropas patenta apstiprināšana Latvijas Republikā.

Preču zīmes reģistrācijas pirmstermiņa pārtraukšana: reģistrācijas atzīšana par spēkā neesošu un reģistrācijas atcelšana. Kolektīvās preču zīmes. Sertifikācijas zīmes. Preču zīmju veidi un atveidošanas paņēmieni. Preču zīmes starptautiskā reģistrācija. Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes.

Dizainparauga reģistrācijas atzīšana par spēkā neesošu; tās pamatojumi.

Maksas par rūpnieciskā īpašuma tiesisko aizsardzību un to samaksas kārtība.

2.3. Starptautiskie līgumi un konvencijas rūpnieciskā īpašuma jomā.

Parīzes konvencijas, Patentu kooperācijas līguma (PCT), Madrides nolīguma un Madrides protokola, Eiropas Patentu konvencijas galvenie noteikumi, Vienotās patentu tiesas izveides nolīgums.

Izcelsmes valsts un nacionālā režīma izpratne starptautiskajās konvencijās. Šo jēdzienu saistība ar noteikumiem, kas regulē tiesības uz prioritāti, kā arī ārvalsts pieteicēju pieteikumu iesniegšanas kārtību Parīzes savienības valstīs.

Starptautisko konvenciju noteiktie rūpnieciskā īpašuma objektu patentspējas un reģistrējamības kritēriji.

Parīzes konvencija par prioritātes tiesībām: pamatprincipi, veidi, piešķiršanas noteikumi, speciālie gadījumi. PCT un Eiropas Patentu konvencijas prioritātes noteikumi.

Starptautiskā patentpieteikuma, izmantojot PCT procedūru, Eiropas patenta pieteikuma, Vienotā spēka Eiropas patenta, starptautiskā dizainparauga pieteikuma un pieteikuma preču zīmes starptautiskajai reģistrācijai izpratne. Prasības starptautiskajam patentpieteikumam, starptautiskā dizainparauga pieteikumam un pieteikumam preču zīmes starptautiskajai reģistrācijai, to saturs (sastāvs), iesniegšanas noteikumi un kārtība.

Starptautisko patentpieteikumu ekspertīzes galveno posmu raksturojums saskaņā ar PCT.

Budapeštas līguma galvenie noteikumi. Preču zīmju starptautiskās reģistrācijas procedūras īpatnības. Parīzes konvencijas noteikumi par preču zīmju reģistrāciju.

Madrides nolīguma un Madrides protokola noteikumi par preču zīmes nacionālās reģistrācijas un starptautiskās reģistrācijas savstarpējām juridiskām sakarībām.

Preču zīmju līguma (TLT) un Singapūras līguma pamatnoteikumi un to ietekme uz dokumentu noformējumu un to iesniegšanas kārtību preču zīmju reģistrācijas procedūrā.

Saskaņā ar Nicas Nolīgumu iedibinātās Preču un pakalpojumu starptautiskās klasifikācijas preču zīmju reģistrācijas vajadzībām (Nicas klasifikācijas) pamatprincipi.

Hāgas vienošanās Ženēvas akta pamatprincipi un galvenie noteikumi. Dizainparaugu starptautiskās reģistrācijas procedūra. Saskaņā ar Lokarno nolīgumu izveidotās Dizainparaugu starptautiskās klasifikācijas (Lokarno klasifikācijas) pamatprincipi.

TRIPS līguma galvenie noteikumi attiecībā uz rūpnieciskā īpašuma objektu aizsardzības materiāltiesiskajām normām, tiesību īstenošanu un procedūrām tiesību iegūšanai un uzturēšanai spēkā.

2.4. Eiropas Savienības tiesību akti rūpnieciskā īpašuma jomā.

Regulas Nr. 469/2009 un Regulas Nr. 1610/96 piemērošana papildu aizsardzības sertifikātu iegūšanai zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem.

Direktīvas Nr. 2015/2436 mērķi un galvenie noteikumi attiecībā uz preču zīmju aizsardzības regulējumu Eiropas Savienībā.

Regulas Nr. 2017/1001, Regulas (ES)2018/625 un Regulas (ES) 2018/626 pamatprincipi un galvenie noteikumi par Eiropas Savienības preču zīmēm.

Eiropas Savienības preču zīmju reģistrācijas sistēmas vispārējs raksturojums. Eiropas Savienības preču zīmes reģistrācijas pieteikuma iesniegšana. Eiropas Savienības preču zīmes reģistrācijas pieteikuma saturs un pieteikuma izskatīšanas procedūra.

Eiropas Savienības preču zīmju senioritāte (ES tiesību aktu latviskojumos: pretendēšana uz valsts preču zīmes agrāku izcelsmi; Regulas Nr. 2017/1001 39. un 40. pants).

Iebildumu iesniegšana pret Eiropas Savienības preču zīmes pieteikumu; to izskatīšanas procedūra.

Preču zīmju starptautiskās reģistrācijas, ko attiecina uz Eiropas Savienību, procedūras īpatnības.

Eiropas Savienības preču zīmju pārveide jeb konversija (ES tiesību aktu latviskojumos: pārvēršana par pieteikumu valsts preču zīmes saņemšanai) – vispārējā procedūra. Eiropas Savienības preču zīmes pārveide par preču zīmes pieteikumu Latvijā.

Eiropas Savienības preču zīmju reģistrācijas anulēšanas veidi (atteikšanās, atcelšana, paziņošana par spēkā neesamību) un procedūra.

Eiropas Savienības preču zīmju tiesiskais spēks (ES tiesību aktu latviskojumos arī: derīgums) Latvijā.

Eiropas Savienības preču zīmju izmantošanas (lietošanas) noteikumi.

Direktīvas 98/71/EK mērķi un galvenie noteikumi attiecībā uz dizainparaugu aizsardzības regulējumu Eiropas Savienībā.

Regulas Nr. 6/2002 un Regulas Nr. 2245/2002 pamatprincipi un galvenie noteikumi par Kopienas dizainparaugiem.

Nereģistrētie un reģistrētie Kopienas dizainparaugi; to aizsardzības īpatnības.

Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (EUIPO) pamatfunkcijas un kompetence; pārstāvja sadarbība ar EUIPO.

Direktīvas Nr. 2004/48/EK pamatprincipi un galvenie noteikumi attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu; to ietekme uz dalībvalstu rūpnieciskā īpašuma regulējumu.